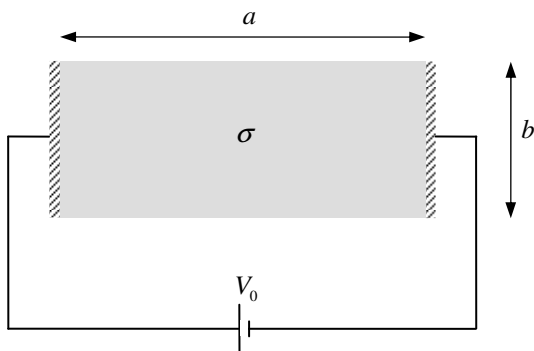

به نام خدا

موعده تحویل: شنبه ۹۰/۸/۲۱

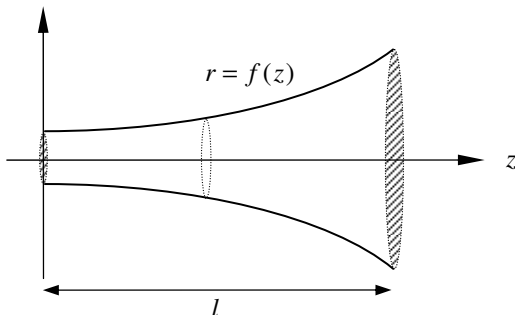
نیمسال اول سال تحصیلی ۹۰-۹۱

سری پنجم تمرین های الکترومغناطیس

۱- یک ورقه مستطیل شکل با رسانایی ثابت σ مطابق شکل مقابل مفروض است. اختلاف پتانسیل V_0 بین دو انتهای ورقه برقرار می شود.

الف) با حل معادله لاپلاس، توزیع پتانسیل در این ورقه را بیابید.
شرط مرزی در ضلع بالا و پایین ورقه چیست؟
ب) مقاومت بین دو ضلع جانبی را بیابید.

۲- یک مقاومت از جسمی با رسانایی $\sigma(z)$ و تقارن استوانه ای را مطابق شکل مقابل در نظر بگیرید. سطوح قاعده این مقاومت واقع در $z=0$ و $z=l$ با لایه ای بسیار نازک از هادی کامل پوشیده شده است. لذا چگالی جریان در یک سطح مقطع دلخواه $z=z_0$ به صورت $\mathbf{J} = \hat{z} J_0$ می باشد. سطح جانبی مقاومت با رابطه $r=f(z); 0 \leq z \leq l$ (دستگاه استوانه ای) توصیف می شود.

الف) نشان دهید مقاومت بین سطوح قاعده این جسم برابر است با: $R = \frac{1}{\pi} \int_0^l \frac{dz}{\sigma(z)(f(z))^2}$

ب) به کمک قسمت الف، مقاومت یک مخروط ناقص به طول l ، شعاع قاعده کوچک a (واقع در صفحه $z=0$) و شعاع قاعده بزرگ b (واقع در صفحه $z=l$) را در دو حالت زیر بیابید:

- σ مقداری ثابت داشته باشد.
  - σ به صورت خطی از مقدار σ_1 تا σ_2 در طول مخروط تغییر کند.
- توجه: منظور از مخروط ناقص، تقاطع یک سطح مخروطی با صفحات $z=0$ و $z=l$ می باشد.

۳- یک ماده غیر همگن در فضای توصیف شده با روابط $a \leq R \leq b, 0 \leq \theta \leq \theta_0$ (دستگاه کروی) قرار گرفته است. رسانایی این ماده غیر همگن به صورت $\sigma = \sigma_0(1+k/R)$ بیان می شود (σ_0, k مقادیر ثابت). مقاومت بین سطوح $R=a$ و $R=b$ را به دو روش زیر به دست آورید.

الف) با انتگرال گیری از جزء دیفرانسیلی مقاومت

ب) با استفاده از روابط حاکم بر بردار چگالی جریان و تعیین توزیع پتانسیل درون جسم (روابط زیر)

$$\begin{aligned} \nabla \times (\mathbf{J}/\sigma) &= 0 \Rightarrow \mathbf{J} = -\sigma \nabla V \\ \nabla \cdot \mathbf{J} &= 0 \Rightarrow \nabla \cdot (-\sigma \nabla V) = 0 \end{aligned}$$

۴- سه ماده نواحی $z > d$ ، $0 < z < d$ و $z < 0$ از فضا را اشغال نموده‌اند. این سه ماده به ترتیب دارای هدایت‌های σ_0 ، $3\sigma_0$ ، $4\sigma_0$ و قابلیت‌های گذردهی الکتریکی $2\epsilon_0$ ، ϵ_0 ، $3\epsilon_0$ می‌باشند. جریانی با چگالی یکنواخت $\mathbf{J} = 4\hat{x} - 2\hat{y} + 3\hat{z}$ (A/m²) در ناحیه $z < 0$ وجود دارد.

الف) بردار شدت میدان الکتریکی $\mathbf{E}$ را در ناحیه $z > d$ به دست آورید.

ب) چگالی سطحی بار الکتریکی آزاد در مرز $z = d$ چقدر است؟

ج) اگر لایه $0 < z < d$ با یک هادی کامل ($\sigma \rightarrow \infty$) جایگزین شود، نتایج مربوط به بندهای الف و ب چگونه تغییر می‌کنند؟

۵- دو نیمکره فلزی به شعاع‌های a ، b به صورت هم‌مرکز قرار گرفته‌اند. فضای بین دو نیمکره از دو ماده با ضرایب گذردهی الکتریکی ϵ_1 ، ϵ_2 و هدایت الکتریکی σ_1 ، σ_2 مطابق شکل زیر پر شده است. کلید در لحظه $t = 0$ بسته می‌شود. جریان برقرارشده در مدار، $i(t)$ ، را در بازه زمانی $t \geq 0$ به دست آورید.

